

ANTONÍN REJCHA - REQUIEM

Bc. Lucie Kovářová, 448589

ŽIVOT

- * 26. 2. 1770, Praha - † 28. 5. 1836, Paříž
- otec Šimon Rejcha (1740–1770), vyučený pekař a staroměstský pištec
- v 11 letech odešel do Klatov k Václavu Rejchovi
- později se vydal za strýcem Matějem Josefem Rejchou do švábského Wallersteinu.
 - violoncellista a koncertní mistr knížete Krafta Ernsta Oettingen-Wallersteina.
- roku 1785 → Bonn
 - kolínský kurfiřt Maxmilian Franz vybral M. Josefa Rejchu k řízení dvorní kapely
- v Bonnu se zapsal 14. 5. 1789 na universitu

- 1794 obsazení Bonnu francouzskými revolučními vojsky
 - Odchod do Hamburku → učitel hudby (harmonie, skladba, hra na klavír)
 - vznik úspěšných symfonií
 - vznik první francouzské opery, L'Ermitte sur l'ile Formose a Obaldi ou Les Français en Egypte
- 1799 - poprvé do Paříže
- 1802-08 Vídeň → studia u Haydna
 - 36 fug pro klavír (1804) → věnované Haydnovi
 - Über das neue Fugesystem (1805)
- poté odchod do Paříže
- pozvání císařovny Marie Terezie na císařský dvůr → opera Argène, regina di Granata (1805)
- 1803 odmítl nabídku pruského prince Louise Ferdinanda, aby se stal jeho učitelem skladby a dvorním kapelníkem v Berlíně
- 1806 Lipsko - kantáta Lenore

- v říjnu 1808 → Paříže, kde žil až do konce života
- oženil se 15. 10. 1818 s Virginií Enaustovou → dvě dcery, starší Antoinettu Virginii vzdělával otec soustavně v hudební teorii → zásluha na dochování Rejchova vlastního životopisu
- 1. 1. 1818 nastoupil - na pařížskou Konzervatoř (Královskou školu hudby a deklamace) → významní žáci například Hector Berlioz, Charles Gounod, Adolphe Charles Adam atd.
- 1829 → král Karel X. mu udělil francouzské občanství
- 1831 → Řád čestné legie
- 1835 → člen hudební sekce Akademie krásných umění
- 28. 5. 1836 † podlehl zápalu plic
- nemalá zásluha na znovuobjevení a uznání A. Rejchy náleží českým muzikologům (Jiří Vysloužil, Olga Šotolová)

TEORIE

- základ je dokonalá znalost klasických technik

Výběr traktátů:

- Vollständiges Lehrbuch der musikalischen Komposition (Vídeň 1832–35)
- Praktische Beispiele (1803)
- Über das neue Fugesystem (1805)
- Traité de mélodie (1814)
- Cours de composition musicale, 1818 (Kurs hudební skladby) - italský (Milán 1838) a německý překlad (Carl Czerny, Vídeň 1832)
- Traité d'harmonie (Pojednání o harmonii , 1819, 1824)
- Traité de haute composition musical (Pojednání o vysoké hudební skladbě, 1824, 1826)
- Art du compositeur dramatique (Umění dramatického skladatele, 1833)

doc. PhDr. Roman Dykast, CSc.

→ v badatelské a publikační činnosti se zabývá tematikou dějin a teorie renesanční hudby, dějinami hudební estetiky , dějinami novodobé hudební teorie prostřednictvím dobových učebnic hudebních naukových disciplín

→ čtyři monografie věnované estetickým spisům a učebnicím Antonína Rejchy (vesměs překlady)

- *Antonín Rejcha – Hudba jako ryzí citové umění*. 1. vyd. Praha: Togga, 2009, ISBN 978-80-87258-15-6, 202 s.
- *Antonín Rejcha – Pojednání o melodii*. 1. vyd. Praha: Togga, 2012, ISBN 978-80-87258-52-1, 272 s.
- *Antonín Rejcha – Pojednání o harmonii*. 1. vyd. Praha: Togga, 2014, ISBN 978-80-7476-042-6, 420 s.
- *Antonín Rejcha – Pojednání o kontrapunktu*. 1. vyd. Praha: Togga, 2016, ISBN 978-80-7476-104-1, 990 s.

HUDEBNÍ TVORBA

- uvádím zde pouze výběr skladeb
- dodnes neexistuje tematický katalog jeho děl

INSTRUMENTÁLNÍ TVORBA

- Symfonie C dur s podtitulem Hudba k oslavě památky velkých mužů a velkých událostí (Musique pour célébrer la mémoire des grands hommes et des grands événements), 1808
- Ouvertura D dur (1823)
- řada koncertů pro sólové nástroje (klavír, violoncello, anglický roh, skleněná harmonika), případně pro dvojici nástrojů (dvoje housle, dvě violoncella, flétna a housle → Koncert pro klavír s orchestrem Es dur (po r. 1802)
- komorní hudba → dechové kvintety: flétna, hoboj, klarinet, lesní roh a fagot
→ jeho kvintety získaly velkou popularitu a v letech 1817–20 vycházely tiskem v Paříži pod op. čísla 88, 91, 99, 100.
→ smyčcové kvartety - Quatuor scientifique (1806) s podtitulem La Pantomime, Fantaisie pour deux Violons, Alto et Violoncelle
- klavírní skladby → cyklus 36 fug pro klavír (1804), Dvanáct fug pro klavír (1799), Fuga se šesti protivěťami (1808)
- Fantazie na téma Girolama Frescobaldiho, Fantaisie sur un seul accord (obě před rokem 1802), Harmonie a pět fantazií (po roce 1802), Variations sur l'air Charmante Gabrielle op. 85 (po roce 1808), Variace na Gluckovo téma op. 87 (před rokem 1815)
- cyklus Études ou Exercices pour le piano-forté op. 30 (1801), Études dans le genre fugué op. 97 (po 1815), Étude des transitions et deux fantaisies op. 31 (1802).

VOKÁLNÍ TVORBA

- volil především libreta francouzských autorů: Jean-Henri Guy, Eugène Scribe aj.
- posiluje úlohu orchestru v opeře, užívá klasicistní orchestr, v němž mají významnou úlohu žesťové nástroje
 - více viz následující slide
- Sapho, Opéra seria en trois actes Paříž 26. 1. 1822
- Obaldi, Les Français en Egypte. Opéra paroles françaises, Hamburk, před 1798
- Natalie ou la famille Russe. Opéra en trois actes, Académie royale de musique, 30. 7. 1816
- Cagliostro ou Les Illuminés, 1810
- Argina, regina di Granata Orchester (Víděň, 1803-05)
- Kantáta Lenore (Bürgers Lenore, 1805–06)
- Kantáta na smrt skladatele Grétryho, 1814
- Do, do, l'enfant
- Basta! Ti credo!, Víděň, po 1802.

Chránové skladby

- Der neue psalm. Eine grosse Cantate, text Hofrath August Mahlmann, 1807.
- Missa pro defunctis. Requiem, Víděň.
- Te Deum laudamus, Paříž, 1825.

- Klasicistní orchestr

- se vyvinul v 2. polovině 18. století v Paříži a Mannheimu

- obsazení: první a druhé housle, violy, violoncella s kontrabasem, flétny, hoboje, klarinety, fagoty, lesní rohy (dechové nástroje většinou po dvou), zpočátku také continuo (cembalo), postupně přibývají dvě trubky a dva kotle, někdy též pikola, kontrafagot, pozouny, triangl, velký buben, aj.

- těleso čítalo přibližně na 30 hudebníků.

- postupně dochází k rozšíření orchestru, osamostatnění jednotlivých nástrojů, především dechových
(nově v orchestru přibývá klarinet, lesní rohy)

- instrumentalisté dechové sekce se postupně specializují pouze na jede nástroj

- cembalo je nahrazeno kladívkovým klavírem

- funkce řízení orchestru se tak přesouvá z hráče klávesového nástroje na prvního houslistu.

- tzv. malý klasicistní orchestr "haydnovského" typu

- smyčcové a dechové nástroje jsou po dvojicích

- orchestr je bez trombonů a tympánů

- v komorní hře nejoblíbenější smyčcové kvarteto (dvoje housle, viola, violoncello)

- postupem času se Haydnův orchestr rozrostl o několik desítek instrumentalistů

MISSA PRO DEFUNCTIS. REQUIEM

- Vídeň -1802-08
- pramen uložen Bibliothèque Nationale de France
- na titulní straně používá oba názvy: Missa pro defunctis a Requiem.
 - na první straně je uvedeno Missa pro defunctis.
- Requiem byl dlouho považován za ztracený
- dílo není datované, nemá opusové číslo
- skladba není celá, chybí závěrečná fuga a několik taktů orchestrální části
 - podařilo se dílo rekonstruovat
- některé opravy jsou vyřešené přelepením nového papíru
- rekonstrukce díla byla provedena 12. února 1986, s největší pravděpodobností jako světová premiéra

Stanislav Ondráček

→ rekonstruoval Requiem, upravoval i jiné Rejchovy skladby, např. Leonoru, Nový Žalm

Amy Goodman Weller (nar. 1960)

→ zasloužila se o uvedení Requiem v Kalifornii

→ tímto dílem se zabývala již ve své disertační práci

- Requiem:

- sborové části mají většinou homofonní sazbu

- vokální sólo je použito pouze v Tuba mirum (tenor) a Benedictus (soprán),

- využití - instrumentačních efektů (např. tři trubky v Tuba mirum)

- v překvapivých harmonických modulacích, uplatnění mimotonálních funkcí

- fuga se nachází v částech Kyrie, Quam olim Abrahae, Hosanna, Requiem aeternam a v části Cum sanctis.

- v orchestru tvoří hlavní složku smyčcové nástroje, dechové nástroje vyvažují jejich zvuk - jsou použity ve vypjatých momentech či se zvukomalebným účinkem

- Obsazení:

- Vokální – sólisté – S, A, T, B

- sbor

- Instrumentální – flétna (2), hoboj (2), klarinet (2), fagot (2), lesní rohy (2), trubky (3), trombon (3), tympány, housle (2), viola, violoncello, kontrabas

- Ukázka:

- https://www.youtube.com/watch?v=rF2tQoaVQR4&list=OLAK5uy_knw8bvfrjr47TO2kuMvB30nCJKoO_UuW

- 1. část Requiem: Requiem

- <https://books.google.cz/books?id=NMDCTPMKXj0C&pg=PR14&lpg=PR14&dq=reicha+requiem+notes&source=bl&ots=n82nyb5UdN&sig=ACfU3U073z4Nk84S5gMbb3FU2XGi4WK9VA&hl=cs&sa=X&ved=2ahUKEwj7q-fhkePoAhXR4KQKHSTNAr0Q6AEwD3oECAsQLA#v=onepage&q&f=false>

Použité zdroje:

- VYSLOUŽIL, Jiří. *Zápisky o Antonínu Rejchovi*. Opus musicum, Brno 1970. 91 s.
- Weller, Amy Goodman. *Missa pro defunctis (Requiem)*. A-R Editions, Middleton 2008. 231 s.
- ŠOTOLOVÁ, Olga. *Antonín Rejcha*. Praha: Supraphon, 1977.
- BUDSKÁ, Helena. *Žákovské a studentské smyčcové orchestry v ČR: se zaměřením na hudbu 20. století v jejich repertoáru*. Praha, 2009. Bakalářská práce. Karlova univerzita. Vedoucí práce Prof. PaedDr. Jaroslav Herden, CSc.
- BUC, Miroslav. *Antonín Rejcha: Requiem. Kritické a analytické poznámky* [online]. Brno, 2015 [cit. 2020-04-13]. Dostupné z: <<https://is.muni.cz/th/m4hmg/>>. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Filozofická fakulta. Vedoucí práce Miloš Štědroň.
- DUBOVÁ, Markéta. *Antonín Rejcha a jeho Cours de composition musicale: Významné teoretické dílo a jeho subskripce při německém vydání* [online]. Brno, 2007 [cit. 2020-04-23]. Dostupné z: <<https://is.muni.cz/th/at994/>>. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Filozofická fakulta. Vedoucí práce Miloš Štědroň.
- SÝKORA, Pavel. *Rejcha, Antonín*. [online]. 2016 [cit. 2020-4-5]. Dostupné z <https://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=4223>
- POLEDŇÁK, Ivan. *Dykast, Roman*. [online]. 2008 [cit. 2020-4-22]. Dostupné z <https://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=10029>

Děkuji za pozornost.